

### **ODCINAĆ** (63) *vb impf*

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

*inf* odcinać (5). ◇ *praes 1 sg* odcinam (32). ◇ *3 sg* odcina (7). ◇ *1 pl* odcinamy (2). ◇ *2 pl* odcinacie (1). ◇ *3 pl* odcinają (5). ◇ *imp 2 sg* odcinaj (5). ◇ *con 1 pl m pers* byśmy odcinali (2). ◇ *con praet 3 sg m* bodaj był odcinał (1). ◇ *impers praet* odcinano (1). ◇ *part praes act* odcinając (2).

*Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.*

1. *Tnąc lub zadając cios ostrzem oddzielać część od całości lub to, co jest do czegoś przymocowane; desecare, resecaire Mącz, Calep, Cn; abscidere, recidere, rescindere Mącz, Calep; abscindere Mącz, Cn; praecidere, putare Mącz; incidere PolAnt; accidere, amputare, decidere, deputare, detruncare, peramputare, praetruncare, truncare Calep (62) : Mącz 30a [3 r.], 372a, b, 377c [2 r.]; Succido – Odeśpodz odcynam. Calep 1024a, 8a, 13a, 65a, 229b, 291a (16).*

*odcinać co (15):* Colluco, [...] odcinam gałęzy które ciemność w lefie czyniły *Mącz* 59d, 332d; *RejPosWstaw* [110<sup>2</sup>]v; *Denaso – Nos odczinam. Calep* 305b, 363b, [878]b; *Phil L, R3* [2 r.]; *WujNT Ioann* 15 arg; iż w mieściéch brony wybiiaią y wyśiékaią/ kłotki odcinaią *SarnStat* 961. *Cf odcinać co od czego; co komu.*

*odcinać co od czego (1):* wfiadzzy w iednę łodzią drugie kazał od brzegu odcinać [*abrumpi*] *MiechGlab* 4.

*odcinać co komu (2), czemu (1):* Enodari dicuntur arbores cum nodi eis amputantur, Gdy ym fęki odcinayą. *Mącz* 249a; drugim oczy kłoto/ ręce odcinano/ nogi vtrącano *SkarŻyw* 441, 321.

*odcinać kogo [= wisielca] (1):* boday mię był zábit odcinał/ czobych był iuz zarazem odćirpiął. *RejZwierc* 101.

*Przen (22) :*

*odcinać co (6):* odcinay oko niepátrząc gdzie nietrzebá: odcinay rękę niedotykaiąc fię do duży fzkodzi: [...] odcinay y nogę nieidąc tám gdzie by fię wzgorzyc miał. *SkarŻyw* 321; *WujNT* 366 marg. *Cf odcinać co czym.*

*odcinać co czym (2):* ábyfmy fię ich wyftrzegáli/ á nie ofkarzáli ich/ heretyctwo ich siekierą pifmá ś. odcinaiąc. *CzechEp* 42, 342.

**a)** *Wykluczać ze społeczności Kościoła przez klątwę [kogo] (5) :* mamy sftąd nápominanie/ ábyfmy nie rychło odcináli brátá *CzechEp* 40.

*odcinać od czego (3):* *KrowObr* 38w cf *W połączeniu szeregowym; SkarJedn* 132; *SkarŻyw* 90 cf »odcinać i odmiatać«.

*odcinać z czego (1):* *WujJudConf* 139v cf »odrzucać albo odcinać«.

*W połączeniu szeregowym (1):* przefto my [...] ciebie od kościoła Świętego/ odcinamy y odładzamy/ y odłatzamy. *KrowObr* 38v.

*Szeregi:* »odcinać i odmiatać« (2): odcinam cię/ Cefarzu/ y odmiatam y żonę twoię/ od przyimowánia niepomázanych táiemnic Páná Chryftuła *SkarJedn* 132 [*idem*] *SkarŻyw* 90.

»odrzucać albo odcinać« (1): ábyfmy nieodrzućáli/ álbo nieodcináli z kościoła tych/ ktorych Pan Bog wyrzućić niechce *WujJudConf* 139v.

**b) Usuwać fragmenty tekstu [co] (2) :** ktorzy w Księgách Piłmá świętego przebierać/ á ktore fie wam podoba odcinać *WujJud* 29; *WujNT przedm* 7.

**c) Likwidować, usuwać; sprawiać, aby coś przestało lub nie zaczęło trwać lub oddziaływać [co] (8) :** Lepięyci ten ráz [...] złołci odcinatz/ niżli na potym do czyłtza ié zołtawiatz. *OpecŻyw* 191v; Długą niemoc odcina lekarz *BibRadz Eccli* 10/10; Praecidere inimicias per translationem, Odcinać nieprzyjacielstwá. To yełt/ Porownać a ziednać fie. *Mącz* 30a; *GórnDworz* Ff7; nie zákázuie rozłpráłzác buntow heretyckich/ vłtá zówierájąc/ mowienia wolność odcinać *CzechEp* 39.

*odcinać komu (2):* Krzywdá łczęśćia omylnégo/ Odcinać kwitniące látá Nagle cię zdéymuiąc z światá. *ZawJeft* 44. Cf *odcinać komu czym*.

*odcinać komu (sobie) czym (1):* kto łobie nádzieię do włzytkie<sup>so</sup> zárzekánim dobrowolnym odcina. *SkarŻyw* 596.

*Szeregi: »obrzezować i odcinać« (1):* Obrzezuy y odcinay zbytki y kochániá twoie *SkarŻyw* 4.

*»odcinać i umarzać« (1):* Woyná Chriłtiánłká [...] żywotá te<sup>so</sup> docześnego/ nikomu nie odeymuie. Lecz to tylko odcina y vmarza/ coby było ná przekázie [...] ku onemu przyłzłemu żywotowi wiecznemu. *CzechRozm* 240v.

**a. Przecinać to, co łączy część z całością [co] (1) :** Decollo – Garłó odczinąm, łczinąm. *Calep* 291b.

**2. Pozbawiać wyodrębniających się części odcinając je [co] (1) :** Colluco [...] significat prophanae sylvae ramos officientes lumini decido – Odcinąm drzewo w ciemnim lełzie dłá łzwiatłá. *Calep* 215b.

*Synonimy: 1. odkrajać, odparać, odrzezować, odrzezywać, odsiekać, odsiekować, odstrzygać.*

*Formacje współrdzenne cf CIAĆ.*

**Cf OBCINAĆ, ODCINAJĄCY, ODCINANIE, ODCINANY**